✨ ಭಾಗ - ೧ (ಕನ್ನಡ ಸ್ವರ ಸಂಧಿಗಳು)

🌸 ಕನ್ನಡ ಸಂಧಿಗಳು - ಲೋಪ & ಆಗಮ ಸಂಧಿ 🌸

(Kannada Swara Sandhi: Lopa Sandhi, Yakaragama & Vakaragama)

🌐 gptteachers.in

ಸಂಧಿ ಎಂದರೇನು? : ಎರಡು ಅಕ್ಷರಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಕಾಲವಿಳಂಬವಿಲ್ಲದೆ ಅರ್ಥ ಕೆಡದಂತೆ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ **'ಸಂಧಿ'** ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಪದಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸೇರಿದಾಗ ಆಗುವ ಸಂಧಿಗಳೇ **'ಕನ್ನಡ ಸಂಧಿಗಳು'**.

೧. ಲೋಪ ಸಂಧಿ (ಸ್ವರ ಲೋಪ) ✂️

ಕನ್ನಡ ಸ್ವರ ಸಂಧಿ

ನಿಯಮ : ಸ್ವರದ ಮುಂದೆ ಸ್ವರವು ಬಂದು ಸಂಧಿಯಾಗುವಾಗ, ಅರ್ಥವು ಕೆಡದಿದ್ದರೆ ಪೂರ್ವಪದದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವರವು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದೇ (ಲೋಪವಾಗುವುದೇ) ಲೋಪ ಸಂಧಿ.

ಸೂತ್ರ : [ಪೂರ್ವ ಸ್ವರ + ಉತ್ತರ ಸ್ವರ] ➔ ಪೂರ್ವ ಸ್ವರ ಮಾಯ!

ಸಮೃದ್ಧ ಉದಾಹರಣೆಗಳು :

- ಊರು + ಊರು = ಊರೂರು (ಉ + ಊ = ಊ)
- ಮಾತು + ಇಲ್ಲ = ಮಾತಿಲ್ಲ (ಉ + ಇ = ಇ)
- ಬೇರೆ + ಒಬ್ಬ = ಬೇರೊಬ್ಬ (ಎ + ಒ = ಒ)
- ಅವಳು + ಒಬ್ಬಳು = ಅವಳೊಬ್ಬಳು (ಉ + ಒ = ಒ)
- ತಲೆ + ಅನ್ನು = ತಲೆಯನ್ನು (ಎ + ಅ = ಎ - ಅಪವಾದ)
- ನಮ್ಮ + ಊರು = ನಮ್ಮೂರು (ಅ + ಊ = ಊ)

೨. ಆಗಮ ಸಂಧಿ (ಹೊಸ ಅಕ್ಷರ ಆಗಮನ) ➕

ಕನ್ನಡ ಸ್ವರ ಸಂಧಿ

ನಿಯಮ : ಸ್ವರದ ಮುಂದೆ ಸ್ವರವು ಬಂದಾಗ, ಅರ್ಥ ಕೆಡದಂತೆ ಲೋಪ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಆ ಎರಡು ಸ್ವರಗಳ ನಡುವೆ 'ಯ್' ಅಥವಾ 'ವ್' ಕಾರವು ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದು ಸೇರುವುದೇ ಆಗಮ ಸಂಧಿ.

ಸೂತ್ರ : ಸ್ವರ + [ಯ್ / ವ್] + ಸ್ವರ (ಸ್ವರಭಂಗ ಪರಿಹಾರ!)

ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ :

ಸ್ವರದ ಮುಂದೆ ಸ್ವರ ಸೇರಿದಾಗ ಅರ್ಥ ಕೆಡುವಂತಿದ್ದರೆ ಸ್ವರ ಲೋಪವಾಗದೆ, ನಡುವೆ ಹೊಸ ಅಕ್ಷರವು ಮಿತ್ರನಂತೆ ಬಂದು ಸೇರುತ್ತದೆ (ಆಗಮ ಎಂದರೆ ಅತಿಥಿಯಂತೆ ಬರುವುದು). ಇದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ೨ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ: ೧) ಯ-ಕಾರಾಗಮ ಸಂಧಿ | ೨) ವ-ಕಾರಾಗಮ ಸಂಧಿ.

ಅ) ಯ-ಕಾರಾಗಮ ಸಂಧಿ ('ಯ್' ಕಾರಾಗಮ) 🌿

ಆಗಮ ಸಂಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ೧

ನಿಯಮ : ಪೂರ್ವಪದದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇ, ಈ, ಎ, ಏ, ಐ ಸ್ವರಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ಸ್ವರ ಪರವಾದರೆ ನಡುವೆ 'ಯ್' ಕಾರವು ಹೊಸದಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಸೂತ್ರ : [ಇ, ಈ, ಎ, ಏ, ಐ] + ಸ್ವರ ➔ 'ಯ್' ಆಗಮ

ಸಮೃದ್ಧ ಉದಾಹರಣೆಗಳು :

- ಮನೆ + ಅನ್ನು = ಮನೆ + ಯ್ + ಅನ್ನು = ಮನೆಯನ್ನು
- ಗಿಳಿ + ಇಗೆ = ಗಿಳಿ + ಯ್ + ಇಗೆ = ಗಿಳಿಗೆ
- ಹಳ್ಳಿ + ಅಲ್ಲಿ = ಹಳ್ಳಿ + ಯ್ + ಅಲ್ಲಿ = ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ
- ತಾಯಿ + ಇಂದ = ತಾಯಿ + ಯ್ + ಇಂದ = ತಾಯಿಯಿಂದ

ಆ) ವ-ಕಾರಾಗಮ ಸಂಧಿ ('ವ್' ಕಾರಾಗಮ) 🌺

ಆಗಮ ಸಂಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ೨

ನಿಯಮ : ಪೂರ್ವಪದದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅ, ಆ, ಉ, ಊ, ಋ, ಒ, ಓ, ಔ ಸ್ವರಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ಸ್ವರ ಪರವಾದರೆ ನಡುವೆ 'ವ್' ಕಾರವು ಹೊಸದಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಸೂತ್ರ : [ಅ, ಆ, ಉ, ಊ, ಒ, ಓ, ಔ] + ಸ್ವರ ➔ 'ವ್' ಆಗಮ

ಸಮೃದ್ಧ ಉದಾಹರಣೆಗಳು :

- ಗುರು + ಅನ್ನು = ಗುರು + ವ್ + ಅನ್ನು = ಗುರುವನ್ನು
- ಹೂ + ಅನ್ನು = ಹೂ + ವ್ + ಅನ್ನು = ಹೂವನ್ನು
- ಬೆಟ್ಟ + ಅಲ್ಲಿ = ಬೆಟ್ಟ + ವ್ + ಅಲ್ಲಿ = ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ / ಬೆಟ್ಟವಲ್ಲಿ
- ಗೋ + ಅನ್ನು = ಗೋ + ವ್ + ಅನ್ನು = ಗೋವನ್ನು

✨ ಭಾಗ - ೨ (ಕನ್ನಡ ವ್ಯಂಜನ ಸಂಧಿ & ಪ್ರಕೃತಿ ಭಾವ)

🌸 ಆದೇಶ ಸಂಧಿ & ಪ್ರಕೃತಿ ಭಾವ 🌸

(Adesha Sandhi - Consonant Substitution & Prakruthi Bhava)

🌐 gptteachers.in

ಆದೇಶ ಎಂದರೇನು? : ಒಂದು ಅಕ್ಷರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುವಿನಂತೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸ ಅಕ್ಷರವು ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ **'ಆದೇಶ'** ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಂಜನ ಸಂಧಿ.

೧. ಆದೇಶ ಸಂಧಿ (ಕ, ತ, ಪ → ಗ, ದ, ಬ) 🔄

ಪ್ರಮುಖ ನಿಯಮ

ನಿಯಮ : ಉತ್ತರಪದದ ಆದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕ, ತ, ಪ ವ್ಯಂಜನಗಳಿಗೆ ಸಂಧಿಯಾದಾಗ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಗ, ದ, ಬ ವ್ಯಂಜನಗಳು ಆದೇಶವಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ.

ಸೂತ್ರ : ಕ್ → ಗ್ | ತ್ → ದ್ | ಪ್ → ಬ್

ಸಮೃದ್ಧ ಉದಾಹರಣೆಗಳು :

- ಮಳೆ + ಕಾಲ = ಮಳೆಗಾಲ (ಕ್ → ಗ್)
- ಕಣ್ + ಪನಿ = ಕಣ್ಬನಿ (ಪ್ → ಬ್)
- ಬೆಟ್ಟ + ತಾಮರೆ = ಬೆಟ್ಟದಾಮರೆ (ತ್ → ದ್)
- ಹಳೆ + ಕನ್ನಡ = ಹಳೆಗನ್ನಡ (ಕ್ → ಗ್)
- ಎಲೆ + ತೋಟ = ಎಲೆದೋಟ (ತ್ → ದ್)
- ಕೆನೆ + ಪಾಲು = ಕೆನೆಬಾಲು (ಪ್ → ಬ್)

೨. ಆದೇಶ ಸಂಧಿ (ಪ, ಬ, ಮ → ವ)

ವಿಶೇಷ ನಿಯಮ

ನಿಯಮ : ಕೆಲವು ಕಡೆ ಉತ್ತರಪದದ ಆದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ, ಬ, ಮ ವ್ಯಂಜನಗಳಿಗೆ ಸಂಧಿಯಾದಾಗ 'ವ' ಕಾರವು ಆದೇಶವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಸೂತ್ರ : ಪ್, ಬ್, ಮ್ → 'ವ್' ಕಾರಾದೇಶ

ಸಮೃದ್ಧ ಉದಾಹರಣೆಗಳು :

- ನೀರ್ + ಪನಿ = ನೀರ್ವನಿ (ಪ್ → ವ್)
- ಬೆಮರ್ + ಪನಿ = ಬೆಮರ್ವನಿ (ಪ್ → ವ್)
- ಕಲ್ + ಮನೆ = ಕಲ್ವನೆ (ಮ್ → ವ್)
- ನೆರೆ + ಮನೆ = ನೆರೆವನೆ (ಮ್ → ವ್)
- ತಲೆ + ಬೆರ್ಚು = ತಲೆವೆರ್ಚು (ಬ್ → ವ್)
- ಸುಡು + ಬೆಂಕಿ = ಸುಡುವೆಂಕಿ (ಬ್ → ವ್)

೩. ಪ್ರಕೃತಿ ಭಾವ (ಯಾವುದೇ ವಿಕಾರವಿಲ್ಲದ ಸಂಧಿ) 🌿 ✨

ಅವಿಕಾರ ಸಂಧಿ / Sandhi Absence

ನಿಯಮ : ಸ್ವರದ ಮುಂದೆ ಸ್ವರವು ಬಂದಾಗಲೂ ಯಾವುದೇ ಸಂಧಿ ನಿಯಮಗಳು ಅನ್ವಯಿಸದೆ, ಅಕ್ಷರಗಳು ಲೋಪವಾಗದೆ, ಆಗಮವಾಗದೆ, ಆದೇಶವಾಗದೆ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ (ಮೂಲ ರೂಪದಲ್ಲೇ) ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ 'ಪ್ರಕೃತಿ ಭಾವ' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸೂತ್ರ : ಪೂರ್ವಪದ + ಉತ್ತರಪದ = ಬದಲಾವಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಯಥಾವತ್ ಬಳಕೆ!

೧) ಪ್ಲುತಸ್ವರ ಬಂದಾಗ :

- ಅಣ್ಣಾ + ಇಲ್ಲಿ ಬಾ = ಅಣ್ಣಾ ಇಲ್ಲಿ ಬಾ (ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲ)
- ಅಕ್ಕಾ + ಊಟ ಮಾಡು = ಅಕ್ಕಾ ಊಟ ಮಾಡು
- ಅಯ್ಯೋ + ಈ ಕಷ್ಟ = ಅಯ್ಯೋ ಈ ಕಷ್ಟ

೨) ಭಾವಸೂಚಕ / ವ್ಯಕ್ತವಾದಾಗ :

- ಆಹಾ + ಎಂತಹ ಚಂದ = ಆಹಾ ಎಂತಹ ಚಂದ
- ಓಹೋ + ಅವರೇ = ಓಹೋ ಅವರೇ
- ಈ + ಋಷಿ = ಈ ಋಷಿ

ಲೋಪ ಸಂಧಿ | ಆಗಮ ಸಂಧಿ | ಆದೇಶ ಸಂಧಿ | ಪ್ರಕೃತಿ ಭಾವ

ಸ್ವರ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದು (ಊರೂರು)	ಯ್/ವ್ ಹೊಸದಾಗಿ ಬರುವುದು (ಮನೆಯನ್ನು, ಹೂವನ್ನು)	ಕ-ತ-ಪ ಗಳಿಗೆ ಗ-ದ-ಬ ಬರುವುದು (ಮಳೆಗಾಲ)	ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು (ಆಹಾ ಎಂತಹ ಚಂದ)

💡 ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕ್ರಿಯೆಗಳು: ಲೋಪ (ಕಳೆಯುವುದು), ಆಗಮ (ಕೂಡುವುದು), ಆದೇಶ (ಬದಲಾಯಿಸುವುದು)!

🌐 gptteachers.in